

Izaja vsak četrtek in velja s poštino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 40 K, pol leta 20 K, za četrt leta 10 K. Izven Jugoslavije 50 K. Naročnina se pošlje na upravnstvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru, Koroška cesta št. 5. List se depozira do odpovedi. Naročnina se plačuje naprej. — Telefon št. 220. —

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Udaje "Katal. tiskovnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravištvu sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Cena inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprite reklamacije so poštnine proste. — Telefon št. 220. —

41. številka

Maribor, dne 13. oktobra 1921.

53. letnik.

Laž ima kratke noge.

S to staro slovensko prislovico je najbolje označen uspeh zborovanja samostojnih v Zalcu dne 2. oktobra. To liko laži so "borci za Staro pravdo", kakor imenuje "Kmetijski list" samostojne glavače, zbranim kmetom in kmetom nasuli v ušesa, da jim je bolečina zabrnela ušesna mrenica ter da so nehote odkimavali z glavo. Pred 28. novembrom 1920 so mnogoteri verovali tem lažem, po Vidovem danu 1921 pa jim grede na limance le še najbolj verni in omejeni backi.

Z lažjo se je že predstavil svoj m poslušalec minister Pucelj, ko je sebe imenoval kmet ter svoje ministrovanje proslavljal kot "vstajenje kmetškega naroda, ko pride kmet do vlade v državi". Na svoje oči so namreč kmetije gledali podoben dobrorejenega mesarja, ki mu pljug in lopata nista nikdar povzročila žuljev na roki. Clovek, ki je obiskoval par let srednje šole, pri čemer mu je kmalu zmanjkalo ali sape ali pameti, ki je potem mesaril živino in ljubezen po nekaterih povestih ali novelah, ki jih je baje spisal, ki je bil do ustanovitve samostojne stranke podpredsednik demokratske stranke, tak človek je sicer liberalac z dežela, nikakor pa ne pristni, pošteni krščanski slovenski kmet. Ravno taka laž je, če se vladanje samostojnih proslavlja kot vstajenje kmetškega naroda. Ni je zlahka večje laži, kakor je ta. Kje je vstal naš kmet? Na gospodarskem polju živi v najhujšem suženjstvu pod vsemočjo brezsrčnega kapitalizma, ki mu je največja opora centralistična ustava in centralistična državna uprava. Na političnem polju je izgubil vso samostojnost in samoodlobo ter je popolnoma izdan na milost in nemilost samovoljnosti uradništva, ki dobiva svoja povelja in navodila iz Beograda, za kmetove želje pa se zmeni toliko, kakor za lanski sneg. Na šolskem polju ima kmet samo pravico zidati in vzdrževati šole, plačevati učitelje, nima pa ne trohice pravice, da bi govoril pri nameščenju učiteljstva in pri vzgojnem ustroju šol. In to se "kmetški" minister Pucelj drzne imenovati vstajenje kmetškega stanu! Laž, koji ni primer! Se nikdar ni bil slovenski kmet tako nesamostojen in odvisen, tako brez moči in brez pravic kakor sedaj, ko je s pomočjo beogradskega centralizma politično moč nad njim dobila v svoje grabežljive kremplje izdajalka samostojna stranka.

Pucelj je v Zalcu centralistično ustavo hvalil kot predpogoj uspešnemu delu. Verujemo, da je glasovanje

za centralistično ustavo bilo predpogoj uspešnemu delu za njega, ker brez tega predpogoja ne bi uspešno deloval samostojni poglavarji: ne Pucelj kot minister, ne Urek kot zborniški podpredsednik, ne kmet dr. Vošnjak kot poslanik v Pragi. Brez tega predpogoja ne bi ne Pucelj ne Urek vlekla mastnih plač za svoje "uspešno" delo. Da pa bi bila centralistična ustava in centralistična uprava predpogoj za uspeh in uspešno delo slovenskega kmeta, ob taki trditvi se morajo mesarju Pucelju celo krave smejati!

Pucelj je slabo zadel, ko je tiste, ki govorijo zoper sedanjo ustavo ter zahtevajo nje revizijo, imenoval goljaze. Taki ljudje so v ogromni večini med slovenskim narodom. Ti ljudje bodo pri prihodnjih volitvah dokazali, da niso goljazi, marveč moške značaja in poštenosti, in zato bodo samostojne kolovodje, te velikanske goljaze obljub, hujškarji in laži, natirali nazaj v liberalne brloge, iz katerih so izšli ti politični sebičnosi in sleparji.

Samostojnežem ne pomaga nič njihovo lažnjivo hvalisanje z gospodarskimi uspehi. Kateri so gospodarski uspehi samostojnih za kmetško ljudstvo? Početvorjeni zemljiški davek, ogromni dohodninski in vojni davek, početvorjena trošarina na vino v znesku 1 K 40 vin. za liter, trošarina na sladkor v znesku 18 K, druge velike trošarine, uvozna carina na železo povečana za 300%, na 5% povečane pristojbine pri prenosu posestva, pri nakupu posestva itd. Ne bi kmalu prišli na konec, ako bi hoteli naštetiti vse te velikanske uspehe samostojnih.

Niti popolne opustitve izvozne carine za živino niso dosegli. Nič ne pomaga samostojnim laž, ki je na žalskem shodu našla pot skozi ministrska usta Puceljeva, češ, da so klerikalci zoper znižanje izvozne carine pri živini. Kmetška zveza in Ljudska stranka je zahtevala ne samo znižanje carine, marveč popolno opustitev carine. Poslanec dr. Hohnjec je 1. avgusta na finančnega in poljedelskega ministra poslal interpelacijo, v kateri je zahteval neomejen in carine popolnoma prost izvoz vseh vrst živine v živem in zaklanem stanju in prepoved izvoza krmil (sena, slame, otrobov). Ministrski spomin Puceljev mora biti jako slab, da je na to pozabil. Če pa ni pozabil, pa drugače govori, kako naj sodimo o resničljivosti takega človeka?

Na žalskem shodu je med drugimi tudi nastopil po rodbini nemškutarski Drogenik, ki je sebe prišteval med zidarje, ki zidajo našo narodno

državo. Clovek, ki je obiskoval nemško gimnazijo v Celju ter je preziral slovensko nižjo gimnazijo, se sedaj smatra za zidarja naše narodne jugoslovanske države! Ubogi slovenski kmet, kateremu nemškutarski žganjarji zidajo državo! Pri naštevaju svojih in svoje stranke zaslug za slovensko kmetško ljudstvo je Drogenik pozabil omeniti to svojo veliko gospodarsko zaslugo za slovenskega kmeta, da je pred dvema letoma na zborovanju v Celju z vso odločnostjo nastopil zoper to, da bi naša država prevzela nekdanja avstrijska vojna posojila, odpadajoča na slovensko ozemlje. Drogenik je pozabil na ta svoj gospodarski uspeh, slovenski kmet pa ne bo nikdar pozabil, da mu Drogenik in drugi samostojni glavači hočejo požreti njegov denar, ki ga je na ta ali drug način prisiljen vložil v vojno posojilo nekdanje države.

V Zalcu tudi ni manjkalo velikega resničoljuba iz Globokega, gospoda Ureka. Besedilil je tako, da so se poslušalci morali, če bi tudi ne hoteli, spomniti na ljudski pregovor, ki se je udomačil na Stajerskem:

"Laže kakor Urek". Lažnjivi kljukice iz Globokega pa je imel to nesrečo da je proti njegovim volji iz njegovih besed buknilo nekaj resnice. Tako je n. pr. Urek poslanca opredelil kot človeka, "ki posreduje ljudsko voljo. Če poslanec tega ne stori, je izdajalec svojih volilcev, narod pa je dolžen, da ga izbače". Urek iz Globokega, s tem si opredelil svojo usodo! Narod te bo že izbačil kot izdajaleca, ker nisi posredoval in zastopal ljudske volje, ki zahteva slovensko samoupravo, avtonomijo zedinjene Slovenije, marveč si iz sebičnih ozirov izdal samostojnost, samoodlobo in samoupravo slovenskega kmetškega ljudstva. In ko si v Zalcu v svoji veliki nepremišljenosti izustil besede, "da je dotičnika, ki je kriv visokih davkov treba zapoditi", si zožil tisto vrv, ki ti bo v Posavju zadrignila politično življenje. Sedanjih visokih davkov je v največji meri sokriva Samostojna kmetijska stranka in njeni poglavarji, ki vedno gledajo samo na lastni dobiček, ne pa na to, da bi pomagali ljudstvu in mu olajšali neznoša gospodarska bremena. Se eno neumnost je Urek bleknil v Zalcu, za katero mu Samostojna stranka ne bo hvaležna. Govoreč o samostojni kmetijski organizaciji, je rekel: "Ker se nekateri boje vruga, zato se ne organizirajo". Potemtakem se v samostojni organizaciji in zbirajo taki, ki se vruga ne bojijo, marveč se kot njegovi somišljeniki z njim pajdašijo. Lepo pajdaš-

tvo! Tako je shod v Zalcu samostojno pred našim ljudstvom postavil v pravo luč.

Kam gre denar?

Finančni minister je sam priznal, da Slovenci v redu plačujejo davke, Hrvati tudi, o Srbih se pa to ne da reči, ker ni zemljiških knjig in urejene davčne uprave. Tako torej, mi plačujemo in sicer v popolnem redu, na podlagi knjig, tako da vemo, koliko smo plačali letos, koliko smo dali lani in zato imamo tudi pravico vprašati: "Kam gre ves ta denar?"

Davčni vijak vedno silnejše pritiska, vlada torej molze državljane brez primere, državni dohodki se na ta način povečujejo, povečujejo se pa tudi v veliki večini in z velikim razmahom državni izdatki in tako se mora vprašanju, kam gre denar, pridružiti še zahteva po kontroli teh ogromnih izdatkov.

Državni gospodarji nimajo čistih rok, svoje posle vršijo pri zaprtih vratih, jasnih vprašanj in odgovorov se izogibljuje, radi bi vse pripeljali tako daleč ter se tako osamosvojili, da bi lahko vsakega, ki vprašuje in tirja, na kratko zapodili: "Hajdi, nimaš besede, nimaš pravice, da vprašaš!"

V tem oziru so z nasiljem in pravo balkansko lokavostjo že precej doslegli, ostalo bi pa še več umazanih kupčij na narodno škodo prikritih, da niso v medsebojni tekmi za profit tako strastno zagrizeni. V strankarskem boju, v tekmi in medsebojnem očitanju po raznih listih, se najde marsikaj, kar nam sestavlja strašno in gnusno sliko spekulativnega in umazanega gospodarstva na visokih vladnih mestih.

Najhujša rak-rana tega gospodarstva je brezvestnost raznih spekulativcev na vladi, ki izrabljajo državne prihode v povziranje državnih izdatkov. Ti plačujejo davke in ta kravavo prislužen in s teško muko odšteti denar porabi spekulant na vladi za to, da naprti državi novo breme dolgov in izdatkov.

Z državnimi dohodki se ne urejuje država, ne boljša se promet, ne podpira se naša industrija, in naše poljedelstvo, ne oskrbujejo se revni državljani, invalidi in sirote, — večji del se uporablja za dijete in proliste raznih izkoriščevalcev na vladi. Ne spuščajmo se za sedaj v to, koliko državnega denarja se porablja za agitacijo vladnih strank, kake ogromne svote so izdali za ustavno kupčijo, o-

Zaklad na otoku.

iz angleškega prevedel Paulus.

(Dalje.)

Silver in tovariši so bili še kakih sto metrov za menoj.

"Jimi!" sem ga čul vpiti.

Seveda ga nisem poslušal. Lomil in skledal sem skozi drovje, se plazil po tleh in hitel naravnost naprej, dokler mi niso odpovedale noge in tudi pljuča.

XIV.

Ves vesel sem bil, da sem tako lepo zvodil Silverja za nos. Zato sem si privoščil nekoliko počitka in užitka ter z zanimanjem pogledal po čudni doželi krog sebe.

Spodaj pod menoj je ležal nizki, močvirni obrežni pas, poln vrb, trstičje in grdič, meni nepoznanih močvirnih dreves. Krog mene se je raztezala odprta, nekoliko višje ležeča, neščena, valovita ravnina, dolga kako miljo in obraščena z maloštevilnimi borimi in mnogim grčastim drevjem, podobnim v rasti našim hrastom, a bledega listja, kakor ga imajo naše vrbe. Ravnina se je polagoma dvigala v grič, ki je strmo rasel v dva čudno

oblikovana skalnata vrha, blesteča se v žgočih solnčnih žarkih.

Zive duše nisem videl in ne slišal. Otok je bil gotovo neobljuden. — Moji tovariši so bili daleč za menoj in drugih živih bitij ni bilo krog mene, ko neme živali in ptiči —.

Stopil sem naskrš. Tu pa tam so rastle ovetlice, kakršnih še nikdar prej nisem videl, tu in tam sem naletel celo na kače. Ena je dvignila izpod pečine svojo glavo in strupeno siknila proti meni. Nisem slutil tisti krat, da sem se srečal z nevarno kačo klopotačo —.

Dospel sem do razsežnega, hrastovju podobnega grmičja. Nizko je bilo, kakor naše robidovje. Deblo in veje so bile čudno grčasto zavite, listje je bilo gosto kot slamnata streha. Grmičje je rastle nizdoli po eni izmed peščenih valov in segalo do roba širokega, s trstičjem porastene močvirja, skozi katerega se je eden obeh potočev cedil v pristanišče. Močvirje se je kadilo od vročega solnca in ozračje je drhtelo od dvigajočih se sopar.

Kar začujem v trstičju nenavaden šum —.

S plašnim "kvak kvak" zleti divja raca, za njo druga in tretja in kmalu je visel nad močvirjem cel oblak ptičev, ki so kričavo krožili po zraku.

Koj sem zasodil, da se kateri moji tovarišev plazi ob robu močvirja.

In nisem se motil. Oddaljeni človeški glasovi so mi prišli na uho, so prihajali vedno bližje in postajali vedno glasnejši.

To me je preplašilo in urno sem zlezal pod najbližji grm. Tam sem se skril in poslušal, tih kakor miš —.

Drug glas mu je odgovoril in nato je iznova začel prvi glas. Spoznal sem v njem Silverja. Nadolgo je nekaj pripovedoval in od časa do časa ga je drugi glas prekinil. Resno, skoraj strastno sta govorila. Toda še nisem razumel nobene besede.

Končno sta umolknila. Morebiti sta sedla. Njuni glasovi se mi niso več bližali in tudi ptiči nad njima so se pomirili in posedli k drevju.

Vest se mi je oglasila, da zamenjam svojo dolžnost. Če sem že bil toliko lahkomišen, sem si pravil, in sem šel s temi rokovnjači na suho, bi vsaj nekaj dobrega naj storil in šel poslušat, kaj govorita, in da je kratkoma moja dolžnost, zlezti kolikor

mogoče blizu do njiju po temle grmičju.

Precej natančno sem si izračunal kraj, kjer sta sedela. Ne samo po njunih glasovih, ampak tudi po obnašanju onih par ptic, ki so jima še rožile nemirno nad glavama.

Po vseh štirih sem lezel, počasi, pa stanovitno sem se jima bližal. In ko sem končno dvignil glavo in pogledal skozi odprto v listju, sem ju videl spodaj v majhni dolinici ob močvirju, krog in krog obdani z drevjem — Silverja in še enega mornarja.

Solnce ju je polno obsevalo. Silver je bil gologlav, njegov klobuk je ležal poleg njega na tleh in njegovo veliko, mehko, blede lice, vse žareče od vročine, je bilo obrnjeno k tovarišu prijazno, skoraj proseče.

"Priatelj!", mu je pravil, "vse zaradi tega, ker si zlata vreden, zlata si vreden, rečem ti! Če bi te ne imel tako posebno rad, ali misliš, da bi te bil posvaril —? Vse je pri kraju — ne da se več pomagati, ne izpremeniti —. Le da te rešim, ti to pravim. Če bi eden ali drugi tehle divjakov to zvedel — kje bi bil jaz, Tom — povej, kje bi bil —?"

(Dalje prih.)

glejmo si rajši, kako oskrbuje državo z raznimi nabavami ter jo s tem tlačijo v dolgove in na rob propasti.

Srbijanski politiki so v prvi vrsti trgovci, ki gredo pri vsem svojem delu, pri vsem svojem političnem stremjenju za ciljem osebnega dobička. Najbolj se zavzemajo za poslaniška mesta v drugih državah, da lahko svojo uradno oblast združijo s kako dobro trgovino. Vsi ne morejo biti konzuli in poslanički, zato se pa trgajo za razne nabavne posle seveda tudi v tujini. Pri vsakem ministrstvu se sestavljajo komisije, ki hodijo na vse strani sveta kupovati to in ono. Pretveza se hitro najde, komisija vtakne v žep masne dijete in razne druge stroške ter jo odkuri. Po Nemčiji je stalno okrog 20 SHS nakupovalnih komisij, ki požro ogromne zneske na stroških ter si tudi pri trgovcih zaščitijo velike provizije in napitnine.

Na kakovost blaga se ne gleda, saj je itak za „državo“, gleda se na to, kateri trgovec bogato nagradi posredovalca. Vsak beograjski politični prvak ima svoje trgovske zveze, da z njimi baranta na račun vlade. Pri tujih trgovcih se kupuje tudi to, kar bi se lahko doma nabavilo. Za vojaštvo se rabi sedaj po 50 tisoč železnih postelj, zdaj velike količine obuval, torb, jermenja in vse to se kupuje v tujini. Vsak čas gre zopet po par pukovnikov in podpukovnikov, kupovati orožje pred kratkim pa za 165 milijonov dinarjev, čeravno se pripravlja pri nas doma velikanska fabrika orožja, ki se je pogodila že za petletno popolno oskrbo naše vojske z orožjem in municijo. Kupuje se neprestano, brez redu in potrebe samo zato, da se beograjski prvaki bogatijo in šopirijo. Domači trgovci in podjetniki se prezirajo in se to malo, kar dobivajo naročil od države, se jim le po dolgem odlašanju in prav skopo plača.

Nabave v inozemstvu so silno drage, ker kupuje država za najvišji tečaj tujo valuto, komisije veljajo mnogo denarja, razven tega pa podražujejo ceno blagu — velike provizije, ki se priračunavajo k ceni.

To bi vladinovi lahko že davno uvideli, pa nočejo, ker so ravno te provizije in dobički glavni cilj njih državo tvornega dela. Prav je imel tisti Anglež, ki je dejal, da je naša država sicer dober, prvovrsten avtomobil, ki pa ima divjaka-hotentota za voznika. Upamo, da se pri tej divji vožnji ne razbije voz, temveč voznik-divjak.

Manifestacija Županske zveze v Celju.

Kaj takega Celje ni videlo: Najodličnejši naši možje, naši župani in občinski svetovalci, odborniki in namestniki — krog 1000 — so se zbrali zadnjo nedeljo, dne 9. oktobra, okrog našega voditelja dr. Korošca. Z prejšnjo soboto so prihajali iz najbolj oddaljenih krajev: od Novosti, iz Solčave, Dravograda in Slovenjgradca, s Posavja. Večina jih je prišla v nedeljo jutro. Vseh 12 sodnih okrajev je bilo častno zastopanih. Možno ustrašila dolga, celo 6—7urna pot, ki so jo morali nekateri storiti peš do postaje, mnogi so se pripeljali po 5 ur daleč z vozovi. Velika dvorana Narodna, v kateri se je vršilo zborovanje Županske zveze, je bila natlačeno polna.

Zborovanje je vodil predsednik Županske zveze za celjsko okrožje — narodni poslanec in župan Skoberne. Ko je pozdravil zborovalce, predvsem mil. g. opata celjskega, dr. Korošca, in poslanca Piška, je podal besedo dr. Korošcu, ki je v enournem govoru očrtal politični položaj. Može, ali vam ni srce gorelo, ko ste ga poslušali, kako je govoril o temeljih in zahtevah krščanske politike? Ali vas ni srce zabolelo pri misli na sedanjo našo vladno politiko, ki je tako nesrečna pred vsem za to, ker ni krščanska!

Namesto žal obolelega poslanca g. Krajca, ki smo ga na zborovanju pogrešali vsi, je dr. Ogrizek govoril o avtonomiji občin in o pravicah županov, ki pa jih morajo tudi znati rabiti. Tajnik Krajnc je poročal o organizaciji Županske zveze in o njenem dosedanjem delovanju. K besedi se je oglasil tudi vedno zanimivi naš Rancig, po domače Rancig iz St. Jurja

ob Taboru, ki je predlagal, da se izreče Jugoslovanskemu klubu in njegovemu načelniku dr. Korošcu nemajno zaupanje. Njegov predlog je bil z burnim navdušenjem pozdravljen.

Poleg resolucij, zahtevajočih avtonomijo občin in pravice županov, so bile sklenjene posebno sledeče resolucije:

1. Način popisa živine in vozil se naj omili ter določi popisovanje tudi v manjših krajih.

2. K vojaškim naborom naj se ne sili kar polovica občinskih odbornikov ali pa celo še več, temveč naj zaostuje, da spremljata mladeniče poleg župana samo 2, kvečjemu 3 obč. odborniki.

3. Pokrajinska uprava naj izda političnim oblastvom primerna navodila, da se poročila županstev, zlasti pa sklepi občinskih odborov, ne bodo še le kontrolirali po orožnikih, marveč da se bodo sklepi občinskih odborov uvaževali v polnem obsegu.

Ob 41. uri je poslanec Skoberne zaključil 3 in polurno veličastno zborovanje s pozivom, naj vsi zborovalci delajmo na to, da v najkrajšem času v vsaki občini vsi občinski odborniki in namestniki našega mišljenja pristopijo k Županski zvezi. 9.

1921 pa ostani vsem našim županom, občinskim svetovalcem, odbornikom in namestnikom v trajnem spominu!

Politični ogled.

Kraljevina SHS. Kralj je še vedno na Francoskem in sedaj se mudi pri njem še ministrski predsednik Pašič. Ako ne bo do 20. oktobra nazaj v Beograd kralja in ne Pašiča, zopet ne bo sklican za ta dan parlament, kakor se je obetalo. Nevarno je obolel zdravstveni minister. Ministri, ki so še v Beogradu, se posvetujejo, kako bi znižali previsoki državni proračun za l. 1922, ker so državne blagajne prazne in davki že tako visoki, da jih je nemogoče povišati.

V italijanskim Benetkah se posvetujejo zastopniki Madžarov, Avstrijcev in Italijanov, kako bi mirnim potom pomirili Madžare in Avstrijce radi Zapadne Ogrske.

Samostojna reška država je dobila novo vladno pod predsedstvom Zanelle.

Iz Avstrije prihajajo poročila, da bodo vsled ničvredne valute Avstrije v vsakem oziru dogospodarili.

Iz Rusije pa poročajo o strašni lakoti, ki razsaja po nekaterih gubernijah. Kar cele ruske vasi zapušča, o sestrane kraje in se preseljujejo v Ukrajino. V samarski guberniji je tako pomahkanje živih, da se preživljajo ljudje s koreninami in z listjem.

Velik ljudski tabor

za ves gornjegrajski okraj se vrši 16. oktobra ob 2. uri popoldne pri Sv. Frančišku v Gornji Savinjski dolini.

Govorijo: Dr. Korošec, poslanca Pušenjak, Kranjc in drugi. — Po zborovanju sestanek županov, občinskih odbornikov in odbornikov vseh Kmetijskih zvez gornjegrajskega okraja. Tabor se vrši ob vsakem vremenu! V slučaju slabega vremena bo shod v župnišču! — 16. oktobra mora biti zbrana vsa gornjesavinjska dolina krog našega voditelja dr. Korošca!

Naši shodi.

Strokovna zveza, skupina Lajtersberg, ima v nedeljo, dne 16. oktobra, ob pol 5. uri popoldne shod v Mariboru v Splavarski ulici.

Shod Slovenske kmetijske zveze in Slovenske ljudske stranke bo na Hajdini pri Ptuj v nedeljo, dne 16. oktobra t. l., po ranem čerkvenem opravilu. Govori narodni poslanec dr. J. Hohnje.

Celje. V nedeljo, dne 16. okt. se vrši sestanek tukajšnje Dekliške zveze v hotelu »Beli volk«. Vse članice in članice so uljudno vabljeni.

Kostrivnica. V nedeljo dne 9. t. m. se je vršil pri nas sijajno obiskan shod SKZ, na katerem je poročal o političnem položaju in o vseh važnih gospodarskih vprašanjih poslanec Vladimir

Pušenjak. Soglasno so se sprejele resolucije, v katerih se odobrava borba za avtonomijo, zahteva pravična odmera davkov, zahteva izplačilo vojnih posojil ter izraža zaupanje poslancem SKZ. Ustanovila se je krajevna organizacija SKZ, katera se bo krasno razvijala.

Tedenske novice.

Državni proračun so nagnati posamezni ministri v take višine, da že sami uvidijo, da ga ne bo mogoče — plačati iz državne blagajne na nobeden način. Sedaj se bavijo gospodje ministri s tem, kako bi zmanjšali ta neplačljivi proračun? Dosedaj so sklenili, da bodo zmanjšali proračun na ta način, da ukinejo na ljubljanskem vseučilišču medicinsko in tehnično visoko šolo. Priškrniti pač hočejo zopet Slovence! Minister za socialno politiko dr. Kukovec je odvzel invalidske podpore našim invalidom z 40% delanezmožnosti. Poljedeljski minister je zmanjšal svoj proračun, ki je bil določen za prosopeh kmetijstva za 12 milijonov. Ko so prišli ministri do vprašanja: »Ali naj znižajo tudi ministrske plače in poslanske dnevnice pa so rekli: Ne! Ministri se bodo naprej vleki mesečno nad 64.000 K, poslanec pa bodo zvišali dnevnice od 400 K na 600 K. Tako zmanjšuje pri nas proračun vlada, v kateri sedijo od Slovencev pri njenih koristih demokratije in samostojni.

Za pravoslavno versko upravo naše kraljevine je postavil minister ver v državni proračun za leto 1922: 141.246.436 K; za katoliško pa: 10 milijonov 903.993 K. Razlika med obema znaša 130.342.443 K. V naši državi je katoličanov 4.474.869, pravoslavni pa 5.454.122. Presneto veliko milijonov bo slo več iz žepa davkoplačevalcev za pravoslavne kot pa za katolike, dasi ravno je pravoslavni 47%, katoliki pa 39%. Tako se godi pač pri nas pod demokratsko samostojno vladno, ki „ni“ proti veri, pač pa rajši z več milijoni podpira pravoslavne kot pa katoličane. Dobro bi bilo, da si ravno kar navedene številke zapomnijo vsi Slovenci, ki so katoliške veroizpovedi.

Izdatki za gledališča v našem proračunu. Za gledališče v Beogradu K 24.569.760, za gledališča v Novemgradu, Skoplju, Vršcu, Nišu 9.556.880 K, v Bosni K 1.876.650, v Splitu nad 2.000.000 K, v Zagrebu K 20.621.460, v Varaždinu K 200.000, v Osijeku nad 4.000.000 K, za gledališko šolo v Zagrebu K 300.000, za gledališče v Ljubljani K 10.673.964, v Mariboru kron 1.200.000, v Celju K 100.000, skupaj K 75.038.714. Nad 75 milijonov kron se potroši na leto za gledališča. Toliko ne izda nobena država za zabavo mestnih, bogatih slojev. Ogromno število bank, ki imajo milijonske dobičke, bi lahko dobro polovico te svote prevzelo, preostali milijoni pa bi se naj uporabili za uvedenje zavarovanja za starost in onemoglost. Z uvedbo zavarovanja za starost in onemoglost bi se storil velik korak v socialni zakonodaji naprej, zadovoljilo bi se delavske sloje in bi mnogo bolj uplivalo na konsolidacijo in ureditev države kot — zloglasne obznane in zakon o zaščiti države.

Znani sloveno- in hrvatoljub St. Protič se je mudil zadnje dni v Zagrebu. Razgovarjal se je z vsemi politiki iz opozicije in poslušal njih težnje. Protič so priredili opozicijski obed, na katerega je povabil znani Radič vse vodje hrvatske opozicije. Po razgovoru, katerega je imel Protič v Zagrebu, je zopet dana možnost, da se pod Protičovo vladno pobotajo Srbi in Hrvatje. Protič se je vrnil iz Zagreba v Beograd zadovoljen z uspehom, katerega je dosegel s svojim obiskom pri zagrebški opoziciji. Demokrate in sploh vse vladinovece pa je strah pred politično kašo, katero jim počasi kuhja Protič.

V našem parađžu . . . Na shodu Samostojne kmetijske stranke dne 14. novembra 1920 (pred volitvami) v Reberjevi gostilni na Pernovem pri Zalcu je znani kričavi Drolenik izustil te le preroške besede: »Korošca in celo njegovo stranko bomo mi Samostojni pregnali iz vladnega parađža in mi bomo imeli besedo tam. In tedaj bosta v kmetje, obrtniki in delavci čutili, da si mi sami lahko ustvarimo para-

đž na zemlji.« Vprašamo zapeljane v lilce: »Kako pa se kaj počutite v parađžu, ki so vam ga pripravili samostojni preroki Pucelj, Urak, Drolenik, Mrmolja, Kirbiš in dr. Vošnjak? Silni davki, nova vojaška bremena, rastoča draginja, milijonska razmeta vanja davčnega denarja, vedno večji nered v državi, padajoča vrednost denarja, vedno več dolga, prodana samouprava Slovenije — to so znaki parađža, ki so nam ga pripravili „samostojneži“!« . . .

Hajd nazaj v mesnico! Pucelj je na žalskem shodu, bijoč se na svoje široke »krščanske« prsi, slovenski duhovščini kazal pot nazaj v cerkev. Pucelj gotovo ne hodi po nedeljah v cerkev, ker ne ve, da naša duhovščina vestno izvršuje svoje dušnopastirske dolžnosti. Njegova »bogaboječnost« je tolika, da se skrbno ogiba in boji cerkve. Ako pa Pucelj hoče, da duhovnik ostane samo v cerkvi ter se nič ne briga za politiko, potem Puclja vprašamo: Zakaj pa nisi ostal v svoji mesnici? Po Puceljevem modrovanju je torej povse upravičen vsiklik: Pucelj, hajd nazaj v mesnico!

Izstop iz Samostojne. Zapeljan po sladkih besedah, ki so postale strup za slovensko ljudstvo, pomamljen po praznih obljubah laži-prerokov, ki se izdali slovenskega kmeta za Judežev groše, sem bil načelnik SKS na Dobrni. Izdajstvo kmetijskih koristi in v nebovpijoče krivice, storjene slovenskemu narodu na njegovi svobodi in ugledu, so mi odprle oči, da se s stidom obračam od stranke, kateri pravi »Slovenskega Kmeta Smrt«. Z veseljem vstopam v vrste krščanske K. Z., katera ima na svojem praporu zapisano: Boj korupciji, sebičnosti ter strahovladi! Enako kakor jaz zapeljanim pa kličem: Kateri še niste došli okusili pasjega biča sedanjih razmer, spreglejte! Ne tirajte naroda še globlje v prepad tužnih razmer. Za morebitne napade na to svojo izjavo pa izjavljam enkrat za vselej in vsekemu, da čimbolje bi se me napadalo, tembolj si bom štel v čast in dobro zavest, da sem vstopil v stranko odkritosrčnih prijateljev in poštenih mož. Bog živi KZ! — Dobrna, dne 5. okt. 1921. Janez Korenak.

Samostojni poslanec Mermolja še vedno ni pojasnil, na kak način si je mogel pridobiti v par letih kar pol milijona kron. Mermolja! To je boj za svojo »Staro pravdo«, namreč za svoj lastni žep.

Polposlanec Kirbiš in znani Lipov Tuna sta na živinskem sejmu dne 11. t. m. v Mariboru hujskala, češ: »Klerikalci so krivi, da ni Italijanov«. Tako kosmato laž si dovolita generala Samostojne. Da je ukinjen izvoz, je skrivna Samostojna, ki sedi v vladi v Beogradu in se s svojim Puceljem poteguje za blagor verižnikov, izvozničarjev in mesarjev, naša stranka ni v vladi, radi tega je ne zadene nikaka krivda.

Nevarno obolel je naš eden najboljših delavnih narodnih poslancev g. Davorin Krajnc.

Zopet novega župana je dobila Jarenina v osebi našega vrliga pristaša Franca Šparl. Prvotni župan Anton Lorber je odložil županstvo radi bolezni, nato je bil izvoljen županom enoglasno Franjo Šparl.

Neusmiljeni uradniki. Vodja kr. davčnega okrajnega oblastva v Ljutomeru, neki Perne, pritiska s tako silo na naše kmetijske posestnike in kmetijske obrtnike z dohodnino in z vojnim davkom, da temu ni para. Pred sabo imamo ta-le slučaj: V Logarovcih ima Franc Dreu domačo malo usnjarno. On izdeluje za domače ljudstvo počplate in usnje, ponajveč iz svinjskih kož. Dreu je bil do preobrata v armada. Obrt je skoro docela počivala. Ta mož je vdovec. Ima malo posestvo. Po vojski je začel zopet po malem s svojo obrtjo. In veste, kaj je učinil Perne s tem ubogim in pridnim obrtnikom? Dne 14. septembra t. l. mu je naknadno predpisal 11.142 K 91 vin, dohodnine za leto 1920 in 55.568 kron vojnega (!?) davka za leto 1919! To je vnebovpijoča krivica! Dreu se je sicer pritožil proti takemu krivičnemu predpisu. Če bo moral plačati to ogromno svoto skupno 66.710 K 90 vin, mora povezati svoje reči v culico ter iti s trebuhom za kruhom. . . In g. Perne še dobi nagrado . . . Take reči se godijo pri nas v času, ki je na krmilu liberalno-samostojna vlada.

Zaradi kontroliranja kleti in prijave pridelanega vina finančnim organom je med ljudstvom veliko razburjenje. Mnogi mislijo, da bodo morali zopet plačevati od vina trošarino, katere so bili po zaslugi dr. Korošca pridelovalci vina doslej prosti. Drugi zopet menijo, da se vrši to proizvodnje o pridelanem vinu zaradi odmore osebnih dohodnine. Na nedeljskem shodu Zupanske zveze v Celju so župani in občinski odborniki posebej v tej zadevi mnogo popraševali. V imenu Zupanske zveze celjskega okrožja se je Tajništvo Kmetijske zveze v Celju obrnilo do finančnega okrajnega oblasti v Celju in tam izvedelo, da nima kontroliranje pridelanega vina z osebno dohodnino nič opraviti. Na okrajni upravi finančne kontrole v Celju pa so izjavili, da prijava pridelanega vina tudi nima namena, da bi pridelovalci vina morali trošarino plačati. Trošarino na vino bo tudi odslej plačeval samo kupec in ne pridelovalec vina. Okrajna uprava finančne kontrole je izrečno povdarjala, da ima prijava pridelanega vina samo namen, da dobi finančna kontrola evidenco ali pregled pridelanega vina. Tudi če mora pridelovalec vina, ako vino proda, zopet napraviti finančne kontrole je izrečno jo prodal in komu, ne bo plačal trošarino on, ampak kupec. Naznaniti pa mora zato, da se kupcu odmeri trošarina.

V cenilno komisijo za dohodnino za politični okraj Celje (sodni okraj: Celje, Gornji Grad, Laško, Smarje in Vransko) so bili dne 25. septembra s 600 glasovi proti 393 samostojnim in 61 mešanim glasovom izvoljeni sledeči naši kandidati: Kot člani: Iz sod. okraja Celje: Josip Rataj, posestnik in župan, Hrušovec št. 12, St. Jur ob južni žel., in Franc Jurhar, posestnik v Vrbju pri Zalcu. Iz sodnega okraja Laško: Jurij Krajnc, posestnik, Lahomšek Marijagradec. Iz sodnega okraja Smarje: Janez Čakš, posestnik, Koretno št. 18 pri Smarju. Iz sodnega okraja Gornji Grad: Franc Stiglic, posestnik, Rečica ob Savinji. Iz sodnega okraja Vransko: Jožef Kladnik, posestnik, Vransko. Kot namestniki: Iz sodnega okraja Celje: Val. Samec, posestnik, Runtle, Skofjavas pri Celju, in Jakob Svent, posestnik, Klanc pri Dobrni. Iz sodnega okraja Laško: Vinko Lapornik, posestnik in župan, Sv. Lenart nad Laškim. Iz sodnega okraja Smarje: Matevž Strašek, pos. in župan, Sv. Ema pri Smarju. Iz sodnega okraja Gornji Grad: Iv. Letnar, posestnik in župan, Luče (Gorn. Grad). Iz sodnega okraja Vransko: Anton Randigaj, posestnik, Kaplja pri St. Jurju ob Taboru. — Prizadeti davkoplačevalci pristojnih sodnih okrajev se naj obračajo na Tajništvo SL-S v Celju (Beli vol), da poda isto potrebni material našim zastopnikom v cenilni komisiji. — Našim zavednim domišljenikom v celjskem okr. glavarstvu iskreno čestitamo k lepi zmagi!

Umrila je v Mangi pri Planini v starosti 20 let pridna mladenka Mar. Jazbinšek. Istega dne je umrl tudi njen dedec Mihael Oprešnik. Obe krsti so v istem času položili v hladen grob. V cvetu svoje starosti, šele 18 let star, je dne 29. septembra umrl vrli mladenič Franc Zalokar iz Slatine pri Planini. Komaj ko so njegovo truplo odnesli na pokopališče, so položili na mrtvaški oder njegovo sestro, vrlo mladenko Kristino, staro 23 let. Vsem svetila večna luč!

Skrb za invalide. Ministrski svet v Beogradu je sklenil, da se odtegne invalidska pokojnina tsem vdovam, ki še niso 40 let stare, ki nimajo otrok in so za delo sposobne, nadalje se odtegne pokojnina invalidom, ki so dosedaj prejemali pokojnino v znesku 50 odstotkov, končno izgube pokojnino tiste družine, ki plačajo letno nad 120 K direktnih davkov. Tako torej skrbi sedanja liberalna vlada, v kateri sedita samostojni minister Pucelj in demokratski minister dr. Kukovec za naše invalide!

Iz Drave vozijo vođa po 1 do 2 uri daleč v mariborsko okolico. Tako velikega pomanjkanja vođe še stari ljudje ne pomnijo. Drava je na mnogih mestih tako nizka, da jo lahko — mirno prebreds.

Mladenč-ubijalec. V nedeljo na večer so vaški fantje kričali v Nemški vasi pri Ribnici na Krnjskem.

Razgrajajoče fantšine je posvaril 30-letni fant Jožef Češarek, ki je bil zelo miren mladenič. Na to svarilo je odgovoril 16letni trgovski pomočnik s strelom iz samokresa. Krogla je Češareka zadela v glavo, tako, da je bil pri priči mrtve. Ustreljeni se je ves čas svetovne vojske bojeval na raznih frontah, pa krogla mu je vsepovsod prizanašala, doma je pa postal žrtve posurovelega mladeniča. Mladenč in mladenke raje v izobraževalna društva, ne pa v gostilne in na vasovanje!

Velika morska mina, ki je bila v vojnem času položena v Jadranskem morju, se je odrgala in plavala po morju. Dne 3. t. m. se je približala polotoku Lopad v Dalmaciji. Mornarji, ki so opazili to nevarnost brodov, jo, so to naznanili graničarjem, ki se nahajajo v Gružu. Napotila sta se z malo ladjico kaplar Ivan Voršnik in Frano Kuhar, spremljal ju je nek pilot. Dotična sta si dobro ogledala to smrt mornarice ter se oddaljila okoli 500 metrov. Z nekaj strela sta jo uničila ter potopila v globočino.

Arnavtske tolpe, ki so zadnje dni napadale in vznemirjale naše obmejne kraje, so se pomirile, ker je vrgla naša vojna oblast dovolj črt na albansko mejo. Vojni minister je nameraval prvotno pozvati pod orožje več letnikov, da se ubrani albanskih napadov meja, a sedaj pa ne bo treba nobene mobilizacije, ker so Albanci kot prvi začeli, pa tudi kot prvi — nehali.

Pogodil jo je. Kmet Anton Gjiko- vič iz Topola v Hercegovini se razume na zdravniško umetnost s pomočjo puščenja krvi. Pred nekaj dnevi so tega domačega zdravnika poklicali h kmetu, ki je zblaznil. Tona Gjiko- vič se je lotil blaznosti s puščanjem krvi in je spustil bolniku tekotom treh dni 16 kozarcev krvi. Bolnik po tem zdravljenju ni več blaznel, ker je umrl na pomanjkanju krvi. Gjiko- vič so izročili sodišču, ker je spustil bolniku preveč krvi, četudi je bila blazna.

Gospodarstvo.

Vinogradništvo.

Vinska letina je povprečno srednja glede množine, glede kakovosti pa je prvovrstna. Vsak dobi več, kakor je upal. Posebno v solčnih legah s težko zemljo je grozdje dobro obrodilo in most kaže povprečno več sladkorja kakor v peščenih in kamenitih legah, ki so sicer v navadnih letih dajale boljše kakovost, letos pa so v mnogih krajih dajale slabši proizvod vsled izredne suše.

Vinski most je tehtal v pretečenem tednu 18—20 stopinj po klosterneburški tehtnici, mešane vrste. Proti koncu tedna brani traminec je kazal 22—23 stop., burgundec 21—22, rulanec 22—24, muškatelec 21—22 stopinj. Večji posestniki so začeli z bratvo šele ta teden in vina bodo izredne kakovosti. Grozdje je doseglo popolno zrelost in prekrasno vreme bo zazorilo kapljico, katero bo ostalo v spominu še našim otrokom. Naši strokovnjaki z veseljem povdarjajo, da je skoraj polovica manjših posestnikov tudi počakala z bratvo do tega tedna in da so mnogi začeli s sortiranjem grozdja. Lep napredek!

Vinske cene. Povprečno se kupuje grad sladkorja po kroni. Mošti, ki kažejo dvajset ali nad dvajset stopinj pa se plačujejo za 1—2 K dražje pri mešanih vrstah, pri sortiranih moštih pa za 3—4 K dražje.

Izvoz vina in svežega grozdja. Ministrstvo za promet je odločilo, da se od dne razglasitve tega odloka do prihodnje odredbe računa: 1. vozarina za vino, z najmanj 10.000 kg od vagona in tov. lista, ali če je vozarina za toliko plačana, po razredu II., za sveže grozdje kot brzovozno blago (Eilgut) v vseh količinah po razredu I. Sveže grozdje se mora brezpogojno odpravljati s prvim mešanim ali osebnim vlakom. Ugodnosti pa veljajo le za izvoz v inozemstvu in na progah državne železnice.

Vinska posoda, katero ste kupili v naglici, ker vam je primanjkovalo posode za letošnje bratvo, od raznih trgovcev, je mnogokrat slabo izprana in je bila med vojno napolnjena z rude- čim vinom. Taki polovnjaki ne sodijo za našo belino. Pazite torej na to posodo, da ne boste imeli škode. Izperite vsaki tako kupljeni polovnjak z 2%

sodno zaparo in ne pustite, da bi se soda v sodu ohladila, ampak še topla se mora iztočiti. Potem pa se mora sod dvakrat izplahiti s čisto vodo.

Pazite na cementacijo sodov, ako prodate most ali vino. Vinski nepošteni mešetarji in kupci vas lahko vkanijo pri vsakem polovnjaku za 3—5 l če ne več.

Ali je treba naznaniti vino? Ker nas od različnih strani izprašujejo, da li je treba naznaniti finančni oblasti vse vino, ki ga gospodarji posedujejo, odgovorjamo: Že z ozirom na visoko kazni je treba naznaniti takoj vino. To naznanilo se zahteva od Vas — po za- slugi samostojnežev seveda — da se vas zaradi trošarine kontrolira, koliko vina prodate in da se vam more odmeriti redno dohodninski davek. Za vino, ki ga doma pijete ni treba plačati trošarine, ampak samo od onega, ki ga prodate. Trošarino so samostojni prijatelji zvišali za 1 l. od 32 h na 1 K 40 h.

Enkrat ena pametna. Poljedelsko ministrstvo izdeluje načrt zakona o zavarovanju zoper točo. Denar za zavarovanje zoper točo se bo zbiral potom davka. Ako bodo ta zakonski načrt res uveljavili, bo ta zakon nekaj pametnega.

Izvoz goveje živine v Italijo — ustavljen? Na zadnjem mariborskem živinskem sejmu dne 11. t. m. se je raznesla vest, da je izvoz goveje živine v Italijo ukinjen. Ali ga je ukinila beograjska vlada, ali Italijani, ni znano. Najbrž je ukinjenje izvoza nesramna špekulacija živinskih verižnikov in mesarjev. Samostojna kmet. stranka je s svojim mesarjem Puceljem na vladi in ta je kriva, da je prepovedan izvoz v Italijo.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejmu dne 7. okt. 1921 se je pripeljalo 591 prašičev in 1 koza. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči od 3 do 4 tednov stari komad od 80—100 K, od 6—8 tednov stari komad od 200 do 250 K, do 4 mesce stari kom. od 600 do 750 K, do 7 mescev stari 800 do 900 K, od 9—10 mescev stari 1000 do 1100 K, prašiči od 1 leta stari 1500 do 2400 K, od 1½ leta stari 4000 do 4500 K. Plemenske svinje za 1 kg žive teže od 28—30 K, poldebele za zakol 1 kg mrtve teže 32—36 K. Koza komad 300 K. Kupčija je bila slaba.

Na živinski sejmu v Mariboru zadnji tork so prignali toliko živine, kakor že dolgo ne. Kupcev pa ni bilo. Živinorejci imajo krme za svojo živino še k večjemu do januarja ali februarja. Kaj bo z živino? Pred 28. novembrom l. l. so samostojni agitatorji obljubovali kako bodo skrbeli za kmeta. Tu pa jih vidite izdajalce. Pucelj je sokriv, da naša živina ne sme več v Italijo. Živinorejci! Poženite samostojne kričarje. Ti so krivi velike škode, ki jo imate.

Krme za svinje bo letos zelo malo. Posebno huda bo v tem oziru za plemene svinje. Repe ni, korenja tudi skoro nič. Shranite vinske tropine, pograblajte odpadlo listje češpelj in jablan in ga shranite kot pičo za plemene svinje. Listje sliv in jablan se skuha, stlači in če se pridene malo otrobov in soli, je dobra krma za plemene svinje. Tako so delali moja mama vsakokrat, kadar je bilo malo krme. — E.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zalcu je popraševanje po hmelju precej živahno, vsled česar so tudi cene za hmelj nekoliko poskočile. Za 50 kg hmelja ponujajo po 6400—6900 čehoslovaških kron. Tudi je zelo živahna kupčija s tujim hmeljem. Vsled padca vrednosti čehoslovaške krone so hmeljski prekupci iz Nemčije pokupili precejšnje množine hmelja v Zalcu.

Krona umira. Ministrstvo je odredilo, da mora biti vrednost na denarnih pismih, poštinih zavojih in poštinih vrečah označena ne več v kronah, ampak v dinarjih.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 238½—240½ naših kron. Za 100 avstrijskih kron je plačati 10, za 100 nemških mark 198—200, za 100 laških lir 961—970 jugosl. kron, 100 napoleondorov stane 790 naših kron.

Dopisi.

Pernice nad Muto. V petek, dne 28. oktobra in v nedeljo, dne 30. okt. se obhaja spomin cerkvenih in farnih patronov sv. Simona in Jude. Malik- vanci v Perziji so sv. Simona z žogo

prežagali čez sredo; enako se je letos zgodilo njegovi tukajšnji župniji in ob- čini, katerih polovica se nahaja v Ju- goslaviji, polovica pa v Nemški Avs- triji. Evropa je razdeljena v 33 večjih in manjših držav z več ali manj ne- mogočimi, protinaravnimi mejami ter izpodkopanimi gospodarskimi temelji. Svetovni mir je sklenjen, vsekakor se samo na papirju in za kratek čas — kajti mir se ni sklepal v poštenem in medsebojnem sporazumu vseh, kakor smo to pričakovali. In tako se zdi de- lo mirovne konference kakor grmada suhljadi, ki čaka le na iskro, da se vname in zaplapola v novem, divjem, vojnem plesu. Je to čisto drugačen za- vršetak svetovne vojne, kakor smo si ga želeli. Ako Gospod ne zida hiše, zastoj se trudijo zidarji. Tudi na- enoletno delovanje razmejivne komi- sije v Mariboru se da označiti tako: Gospodje so imeli visoko plačo, so se imenitno vozili okrog, a na oči črti so ustvarili krivično mejo, enako na goratem ozemlju v višinskem trikotu: Pernice, Sobota, Sv. Jernej. Istotako protinaravno je razdeljen Sv. Lov- renc nad Ivnikom. — Umril je dne 26. septembra t. l., previden s sv. zakra- menti za 81 let, Pavel Dužič v sta- rosti 81 let. Služil je Bogu in sv. Si- monu kot organist ter cerkvenik nat 40 let. Bil je še organist stare šole. Gospod mu daj večni mir!

Sv. Boifenk pri Središču. Naša župnija tudi bridko občuti pomanjka- nje zvonov in zato smo sklenili na po- ziv našega č. g. župnika, da bomo pobirali vinski most pri faranih za no- ve zvonove. V vsakem vrhu pobira po eden zaupnik mile darove in ljudstvo da z veseljem, kolikor kateri zamore. Upamo, da bomo spravili letos skupaj za en zvon, če ne za dva. Nekateri samostojni hujšakači pa letajo od hiše do hiše in odgovarjajo ljudem, da bi kaj dali za zvonove, toda naše pametno ljudstvo se ne briga za nje. Vsaki, ki kaj daruje, se jezi nad temi brezverci in zahteva, da ti zvonovi, katere bomo „mi“ kupili, ne bodo smeli zvo- niti tem hujšakačem, če kateri umrje, čeravno želimo vsakemu, da bi živel še sto let, da bi ga ljudstvo še bolj spoznalo v njegovem krščanskem de- lovanju. Oni niso proti veri, samo — zvonov in cerkev ne trpijo.

Ponikva ob j. ž. Na veseli svatov- ščini Slomškove sorodnice Anice Mla- kar iz Ponikve in g. Franceta Vengušt iz Vojnika so zbrali svatje za dijasko kuhijo v Celju 335 K. Iskrena hvala dobrodušnim svatom, novoporočencema pa obilo sreče!

Šmarje pri Jelšah. V soboto 8. t. m. so se duševni voditelji naših Samo- stojnežev v vlaku razgovarjali o dav- kih. Z ozirom na pisavo liberalnih listov, da kmet plača premalo davkov, so gg. povdarjali, da treba zvišati kmetom davke, ker danes kmetje za jajca več dobijo, kakor plačajo vseh davkov. Do- bri kmetčki prijatelji so Samostojneži. Le volimo jih še v bodoče, potem bo- mo še desetkrat več davkov plačevali!

Sv. Peter pod Sv. gorami. Naši samostojneži so ljudje, ki zaslužijo — največje pomilovanje. Njih število je splahnilo kakor sneg ob jakim po- mladanskem solncu. Komaj toliko jih je, da bi zadostovali kot mladiči za kak večji pod. Pa še ti so take volje, da hodijo okoli s povešenimi glavami. Po- nesrečeni shod laži-preroka z globo- kega jih je potlačil do tal. „Kmetijski list“ sam prizna v dopisu iz St. Pet- tra popolni poraz Ureka v St. Petru, in „častno“ spremstvo ob njegovem od- hodu. Samostojni možicelj z St. Pet- ra bi vsled tega svojo jezico dal ohla- dil nad našim g. kaplanom, kateremu očita žitno bero. Žitna bera je pisana, kakor pri nas pravimo, in je del nje- gove plače. Kdor je dal več, nego mu je predpisano, je dal prostovoljno. Sa- mostojni dopisnik pa najbrž ni dal — nič. Ko jo je Urek v senci bajonetov med spalirjem hvaležnih Sentpetra- nov odkuril iz St. Petra, je mnogote- ri izjavil, da bo letos dal še več pro- stovoljne vinske bere, kakor druga le- ta. Ta grda nevaležnost napram gro- movniku za staro pravdo in bojvni- ku za lastno žepno pravdo in pod- predsedniku beogradske skupščine g. Ureku je naše uboge samostojneže — pretresla do obupa.

„Prihajam sem, da branim pravo in pravico“. (Besede pokrajinskega name- stnika Ivan Hribarja od dne 27. jul. t.l.)

GALANTERIJ, DROBNA-rijo, PARFUMERIJ IN RAZNE PLETARSKÉ IZDELKE priporočata na debelo in na drobno
BALOH & ROSINA, MARIBOR, GRAJSKI TRG 3.

Če greš v Maribor

si dobro
zapomni
to-le
število

16

Glavni
trg,
kajti pri
tvrdki

FRANC MASTEK

kupiš res najceneje, najboljše, suknjo, platno, hlače, svilene robe, baržun, pliš, plete, odeje, koce, perilo, pletenine, i. t. d. 1-700

Kupim vse neuporabne zlate predmete kakor verižice, obeske, prstane, zapestnice, uhane, srebrni in zlati denar i. t. d., kateri predmeti vam leže doma, in ne nosite, tvrdka.

R. Bizjak

trgovina ur, zlatnine in srebrnine
Maribor, Gosposka ulica 16.

Oglejte si, in naročite zimsko obleko ali zimsko suknjo (Stutzer) v manufakturni trgovini

Rudolf Niefergal, Koroška cesta 1, lastna krojačnica (Fr. Safran)

ter bodete prepričani, kakor že mnogo drugih o solidni ceni ter prvovrstni izdelavi oblek. Istotako se ima v zalogi zimsko perilo, posteljne odeje, koce, volneni triko, barkenti, nogavice i. t. d.

Lastna krojačnica! Solidne cene!

„Liutomerčan“
vinarska zadr. pri Sv. Bolfenku p. Središču

ima na razpolago najboljše vina svojih zadr. družnikov iz prvovrstnih — liutomerskih vinogradov. — 2-3 689

Zaloga pohištva

Karol Preis

Maribor, Gosposka ulica 20
(prej trg. hiša Pirchan.)

Spalnice, jedilnice, gospodske sobe, klubgarniture, pohištvo iz mehkega lesa, kuhinjsko pohištvo, železno pohištvo, vložki, modroce, stolice, posteljno perje, preproge, podobne, zrcala, gradl za modroce, platno, blago za pohištvo, linoleum i. t. d., po izvanredno znižanih cenah.

Svobodni ogled, vsakdanja varjska razpošiljatev.
Ceniki brezplačno. 689

Vinogradniki pozor!

1 jugoslov. K = 10 K avstrijskih.

Sedaj in sicer takoj brez odlašanja je najugodnejše naročiti

„Jesernig-ove“ škropilnice

iz Avstrije. Jesernigove škropilnice in žveplalniki so najboljše in prvovrstni izdelki na tem polju. Današnja cena s carino znaša za:

škropilnico iz bakra okrog 900 K ali 225 din.

žveplalnik 700 K ali 175 din.

Naročite takoj, če tudi samo eden komad, ker bodo cene v kratkem znatno višje.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: Zinauer & Co. Sv. Jakob v Slov. gor. ozirno Maribor, Aleksandrova cesta 45/II. — Ceniki in vzorčna škropilnica na razpolago. 2-2713

HALA NAZNANILA.

Dekle s dežela 17-18 let staro se išče k drema otrokoma. Ahticht Schell, Sodan ulica 16, Maribor. 725

Učenec in poštno hišo se sprejme takoj. Nanaši naj a dopisnico svoj naslov. Janez Lincac, št., krojaški mojster v Mariboru, Siplavarska ulica 5/I. 7-6

Učenec v starosti 16 do 18 let, se takoj sprejme pri Antonu Maršidu, usnar v Slov. Bistrici, na hrano in obleko se bo skrbelo. 1-2 727

Velik živinski sejem se vrši v soboto dne 15. oktobra (na dan sv. Terezije) v Račju. Kupei in žitnorojci pridite! 728 Županstvo Rače.

Gospodinja se išče za na deželo. Ponudbe p.d. „Takoj 724“ na uradništvo. 1-2 724

V Dramljah se vrši 22. oktobra velik živinski sejem, akur se posvetilni opozarjajo, ker pride mnogo kupcev iz Italije.

Na debelo! Na drobno
OBLEKO.

Priproste in finejšje. Točno in solidno delo. Dobro blago. Ceneje kakor kjerkoli, samo pri: Alojzija Arbeiter v Mariboru Dravska ulica št. 15 (pri starem mostu). 6-10 581

Viničar s najmanj 8-4 delavskimi močmi se sprejme pri ge. Marji Stražil, Breg pri Ptaju. 2-2 718

Dobro ohranjen kmečki koleselj na prodaj. Studenec pri Mariboru, Kralja Petra cesta 19. 2-2 716

Kuharica se sprejme v županijo, večša mora biti tudi v gospodinjstvu. Naslov v uradništvu lista. 2-2 722

Službo organista

išče mlad, spetom organist, oženjen, v petju in orgljanju popolnoma izurjen, stanovanje pogoj. Naslov: Stelaa Sumen, organist, p. Mala Nedelja pri Ljutomeru. 4-4 688

Električno luč s 10-40 žarnicami dobi vsaka hiša, trgovina in gostilna s prenosljivim strojem, ki ga kere benzin. Teža 80 kg. Cena 6500 d.n. Več pove Niefergal, Maribor, Koroška c. 1. 3-681

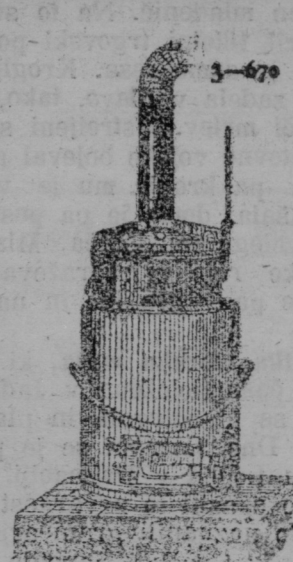
Učenec poštni in marljiv s primerzo šolako izobrazbo se takoj sprejme v večjo mestno trgovino s mešanim blagom. J. N. Peterlič, Ptuj. 5-3689

POZOR!
Najcenejše kupite

riž,
moke,
sladkor,
kavo,
petrolej,

in razno blago v novo otvorenjini trgovini

Dobljekar nasproti lekarni pri Arehu, Maribor, Tattenbahova ul. 3.

POZOR!

Skladišče poljedelskih strojev prvovrstnih tovarov kot Umrath & drug, Bubna, Mayfarth & drug, Dunaj, Wichterle & Kowarik, Prostějov, Titania, Wels i. t. d. se nahaja pri tvrdki

IVAN HAJNY, MARIBOR

Aleksandrova cesta 45, nasproti glavnemu kolodvoru ter priporočata:

vile s pripravo, mlatilnice, žitne čistilne mline, trijerje, ali odbiralnice, slamoreznice za ročni ter pogon na vitel, sadne mline, grozdne mline, stiskalnice, reporeznice, drobilne mline za izdelovanje vsakovrstne moke, koruzne robkarje, manjše vrste komad po K 360—, sesalke in pocinkane cevi, gnojnične črpalke, Sackove pluge, najboljše pocinkane brzoparilnice v velikostih 50 do 200 l, brzoparilne lonce, močno pocinkane kotle za vždat, pocinkane lonce, mlečne posnemalnike in stroje za meso rezat. Oskrbim tudi prvovrstne slamorezne nože. Popravilo raznovrstnih strojev se izvrši dobro in zanesljivo. Postrežba točna in solidna. Zastopniki se sprejemajo.

MEDIĆ, RAKOVČ & ZANKL
d. z o. z. Ljubljana.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.
Centrala; Ljubljana. Brzopoji: Meraki, Ljubljana. Skladišče: Novi Sad. Telefon 64.

Gosposka ul. **PODRUŽNICA MARIBOR.** Solska ulica.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barve za podo.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarški klej, pleskarski, slikarski in mizarški čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

„MERAKL“ Lak za podo. — Emajlni lak. Linoleum lak za podo. — Brunoline.

5-553 Ceniki se začasno ne razpošiljajo.

Zahtevajte povsod naše liste!

ZELJA
v glavah
kupi vsako množino

J. Sirk, Maribor, Glavni trg. 704

Vsakovrstno špecerijs. blago

kot kavo, sladkor, milo, karbid, petrolej prodaja zelo po ceni

J. Sirk, Maribor,
8-8 Glavni trg. 705

Suhe gobe
in ržene rožičke kupuje trgovina s semeni

SEVER & KOMP., Ljubljana, 7-10 579

Majar in švicar

se sprejmejo vsak s 4-5 delavskimi močmi Marija Lininger, Maribor, Koroška ulica 82.2-2 698

MAJKE!
Zahtevajte
povsod samo
MOKO ZA OTROKE

Salubra

1 škatola K 33—
Najboljša hrana za dojenčke!

Zelo olajkajoče sredstvo za bolne na želodcu, rekonvalescente in oslabljene za premo hranljene ter v občo slabe osebe vsake starosti.

DOBI SE POVOD.

Tovarna kemičnih predmetov hrane
„SALUBRA“ D. D. ZAGREB

Boškovičeva ul. 23. telefon 7-91.
Tvornica: NOVA GRADIŠKA

Inserirajte v Slov. Gospodarju!

Ljudska posojilnica v Celju
pri „Belem volu“

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 4 % ozir. 4 1/2 % od dneva vloge do dneva dviga.

Posojila daje za vknjižbo, poročstvo in zastavo.

Člani in tignovske kreditne pod zelo ugodnimi pogoji.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica iz svojega.